

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНИ НАФТЕНИ РЕЗЕРВИ

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

за 2021 ГОДИНА

Скопје, 2021 година

Бр.-Nr. 03-946/1

01. 07. 2021 год.-viti
Скопје - Shkup

Врз основа на член 26 став (1) алинеја 22 од Законот за задолжителни нафтени резерви („Службен весник на Република Македонија“ бр. 144/14, 178/14, 199/15, 197/17, 7/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 275/19 и 150/21), постапувајќи по заклучокот бр. 40-2929/1 од Педесетата седница на Владата на Република Северна Македонија, одржана на 2 март 2021 година, а во врска со Информацијата за преземање на мерки за борба против корупцијата, директорот на Агенцијата за задолжителни нафтени резерви донесе

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

за 2021 година

I. ВОВЕД

Агенцијата за задолжителни нафтени резерви (во понатамошниот текст: МАКОРА) е самостојно, независно и непрофитно правно лице кое извршува работи од јавен интерес и е централно тело за чување на задолжителни резерви, единствено овластена за формирање, одржување, чување и продажба на задолжителните резерви на Република Северна Македонија.

Надлежностите на МАКОРА се уредени со Законот за задолжителни нафтени резерви („Службен весник на Република Македонија“ бр. 144/14, 178/14, 199/15, 197/17, 7/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 275/19 и 150/21.)

Задолжителните нафтени резерви се формираат со цел Република Северна Македонија да обезбеди високо ниво на сигурност и безбедност во снабдувањето со сирова нафта и/или нафтени деривати, односно за обезбедување на услови за интервентно снабдување на пазарот со нафта и нафтени деривати, во случај на нарушување на енергетската сигурност на државата предизвикана од пореметувања во снабдувањето со нафтени деривати од поголеми размери.

Работењето на МАКОРА се заснова на принципите на стручност, професионалност, транспарентност и одговорност за работењето. При извршувањето на своите активности и работни обврски утврдени со закон и подзаконски акти, МАКОРА ги применува начелата на:

- уставност и законитост во работењето,
- операционализација на обврските од важечките европски Директиви од подрачјето „сигурност во снабдувањето“,
- воспоставување на интегрирана политика за енергија со земјите членки на ЕУ,
- законитост и ефикасност во формирањето, чувањето, обновувањето и управувањето со задолжителните резерви на нафта и нафтени деривати и
- грижа за наменско трошење на финансиските средства за работењето на МАКОРА.

Корупцијата е еден од главните предизвици и опасности за демократското општество и владеењето на правото, поради што нејзиното спречување и превенција е предуслов за добро управување и функционирање на институциите во согласност со Уставот, законите, меѓународните и национални етички кодекси. Независноста, професионалноста и етичноста во извршувањето на надлежностите утврдени со закон, првенствено се гарантираат преку зајакнување на интегритетот на институциите, односно преку зајакнување на системот на политики, стандарди и процедури воспоставени од институциите.

МАКОРА во рамките на своите законски надлежности, утврди потреба за донесување на годишен план за спречување на корупцијата, во согласност со одредбите од Законот за спречување на корупција и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр. 12/19) и Националната стратегија за спречување на корупција и судирот на интереси 2021-2025 на Државната комисија за спречување на корупцијата. Со цел успешно функционирање на работењето на МАКОРА од сите аспекти, неопходна е потребата од изнаоѓање на соодветен и ефикасен начин за справување со корупцијата. Имено, поаѓајки од фактот дека корупцијата ги загрозува правата што им припаѓаат на граѓаните, ги дерогира законите и ја оневозможува правдата, го осиромашува општеството, ја поткупува правната држава и нејзината иднина, неопходно е борбата против ова зло да биде постојана обврска на секој граѓанин.

Раководството на МАКОРА ќе одговори на потребата да изнајде соодветен и ефикасен начин за справување со корупцијата во сопствените редови. МАКОРА ќе настојува долгорочно пред се на превентивен начин да ги оспособува и јакне нормативните, институционалните и личните капацитети за ефикасна практична борба против корупцијата и ќе настојува да воспостави, да развива и да применува ефикасни и функционални механизми со кои ќе се намалат ризиците од корупција.

За реализације на оваа цел неопходна е поддршката од раководниот кадар во МАКОРА кои ќе промовираат висок степен на интегритет и нулта толеранција на корупцијата, но и од страна на сите вработени во МАКОРА, кои што активно ќе и се спротивстават на корупцијата.

II. ЦЕЛИ НА ПЛАНОТ

Антикорупцискиот план на МАКОРА има за цел да воспостави систем на мерки што ќе овозможат справување со корупцијата и идентификување на причините, на условите и на факторите што ја овозможуваат истата. Посебен акцент во справувањето со корупцијата во 2021 година ќе биде ставен на комплетирање на процесот на донесување на сите подзаконски и интерни акти и процедури кои го регулираат работењето на МАКОРА во согласност со Законот за задолжителни нафтени резерви. Исто така акцент ќе биде ставен и на унапредување на личниот и професионалниот интегритет на вработените од коишто се очекува при извршувањето на задачите и овластувањата да применат соодветни знаења и вештини, етички капацитет, решителност и чесност, да работат во полза на јавниот интерес и на зголемување на довербата на јавноста.

Формите на корупција во МАКОРА се препознаваат преку:

- постапување или непостапување на раководството и на вработените во МАКОРА при вршење на службените задачи и овластувања, за што како возврат прибавуваат (бараат) или прифаќаат за себе или за друг некаква корист, погодност, интерес за себе или за друг или на друг ќе му нанесат штета;
- непочитување на законските одредби, како и стандардните постапки и процедури на МАКОРА;
- злоупотреби на службената положба и овластувања за директно или индиректно ветена, понудена, дадена, побарана, прифатена или очекувана материјална или нематеријална корист, погодност, предност или друг интерес за себе или за друг.

МАКОРА во 2021 година борбата против корупцијата ќе ја реализира преку превентивен пристап со јасна порака дека корупцијата нема да остане несанкционирана. Во рамките на превенцијата ќе се фокусира на намалување на можностите и создавање на неповолни услови за извршување на коруптивни дела. За ефикасна борба против корупцијата подеднакво се важни и политичката волја, нормативните решенија, институционалната рамка, ефикасната примена на законите, институционалниот и личниот капацитет и интегритет, како и соработка меѓу институциите во земјата и на меѓународен план.

III. МЕРКИ И АКТИВНОСТИ

Антикорупциските активности ќе бидат насочени кон унапредување на професионалноста на вработените во МАКОРА преку доследно почитување на законската и подзаконската регулатива и санкционирање на сите форми на корупција во МАКОРА.

Имајќи го предвид наведеното, Антикорупцискиот План на МАКОРА за 2021 година, ќе посвети особено внимание на:

- континуирано анализирање на ризичните области за корупција во рамките на делокругот на работење на МАКОРА, како и детектирање на недостатоци во законите,
- идентификување на причините, условите и факторите кои ја овозможуваат корупцијата во МАКОРА,
- воспоставување на алатки и контролни механизми за надминување на детектирани ризични области, како и делување од аспект на отстранување на условите што овозможуваат корупција,
- јакнење на капацитетот на институцијатата со особен акцент на јакнење на интегритетот на вработените во МАКОРА.

Во контекст на наведеното, приоритетни цели за 2021 година ќе бидат:

1. Спроведување процена за ризик од појава на корупција во рамките на работните места како и идентификување на причините, условите и факторите кои ја овозможуваат корупцијата во МАКОРА, на начин што:

- секој раководител на сектор е обврзан да го следи постапувањето на вработените во секторот, да внимава дали се почитуваат законските рокови за преземање на дејствија/активности по конкретни предмети, дали има одолжувања на определени дејствија и кои се причините за тоа, по што ќе се изврши анализа на состојбата со цел да се идентификуваат работните места со најголем ризик од корупција во рамките на секторот и
- по идентификацијата на ризичните работни места, ќе се предложат мерки за намалување, односно отстранување на различните форми на ризици од корупција.

2. Востоставување на алатки и контролни механизми за надминување на детектирани ризични области преку воведување и имплементирање на пропишани процедури за работа на работните процеси во МАКОРА, при што:

- да се обезбеди доследно почитување на процедурите за работа од страна на сите вработени и
- континуирано да се следи спроведувањето на процедурите и да се преоценува потребата од измена и/или дополнување на одредена процедура во насока на подобрување на работата со истата.

3. Јакнење на административниот капацитет на МАКОРА со акцент на јакнење на интегритетот на вработените на начин што:

- обврска на сите вработени е при извршувањето на работните задачи да постапуваат согласно правилата, прописите и професионалните стандарди кои се применуваат во МАКОРА,
- секој вработен е должен во своето работење да се води од принципите на законитост, ефикасност, доверливост, независност, самостојност, чесност, професионалност, отчетност и транспарентност, да го почитува етичкиот кодекс на однесување, да манифестира висок степен на интегритет во работењето, да знае да ги препознае облиците на корупција и да поседува способност да ѝ се спротивстави на корупцијата,
- вработените во МАКОРА при извршување на работните задачи не смеат да го доведат личниот, материјалниот и нематеријалниот интерес во судир со јавниот интерес и со нивниот статус да предизвикаат судир на интереси. Потребна е внимателна анализа на ризиците и на ситуациите коишто можат да доведат до потенцијален судир на интереси и корупција при вршење на службените работи, за што е потребно навремено преземање на мерки за отстранување на можноста за судир на интереси и корупција,
- никој не смее да биде исклучок при утврдувањето на одговорност за коруптивно однесување, како што никој нема мандат да го попречува, да го ограничува или на кој било друг начин да го разводнува процесот на утврдување на одговорност и
- континуирано обучување и мотивирање на вработените да одговорат на предизвиците од областа на корупцијата.

4. Почитување на законските прописи, Кодексот за етичко однесување на членовите на Владата и носителите на јавни функции именувани од страна на Владата, како и на Кодексот за административни службеници, на начин што лицето за човечки ресурси задолжително и навремено ќе ги информира вработените за етичките стандарди и правила на однесување според правилата предвидени во Кодексот за административни службеници, како и именуваните лица за нивните обврски, одговорности предвидени во прописите кои се однесуваат за етичко извршување на нивните функции.

5. Континуирана и специјализирана обука на вработените во МАКОРА поврзана со корупцијата, борбата против неа и криминалот.

6. Преземање превентивни активности и обука поврзана со корупцијата кон нововработените административни службенци како и помошно технички лица во МАКОРА.

7. Почитување на законските прописи за вработувања во МАКОРА, при што:

- да се обезбеди доследна примена на одредбите од Законот за административни службеници, Законот за вработените во јавниот сектор, Законот за работни односи, одредбите од посебните закони, прописите донесени врз основа на овие закони и посебните закони и колективниот договор со неговите измени и дополнувања на МАКОРА,
- постапките за вработување во МАКОРА се вршат преку објавување на јавен оглас, при што во транспарентна, фер и конкурентна постапка на селекција, се избира најстручниот и најкомпетентниот кандидат за работното место,
- постапките за унапредување во МАКОРА се вршат преку објавување на интерен оглас, при што во транспарентна, фер и конкурентна постапка на селекција, врз основа на оценката за учинокот, стручноста и компетентноста на кандидатите, се избира најдобриот кандидат за работното место од редот на вработените на МАКОРА и
- постапките на селекција за вработувања и унапредувања се утврдуваат со закон, а се состојат од проверка на поднесените докази за исполнување на условите за работното место, полагање на квалификациски тестови во хартиена или електронска форма, организирања на интервјуа и/или други форми на проверка на кандидатите, и сето тоа се регулира согласно законските прописи на државата.

8. Јакнење на довербата на вработените, како и пошироко на граѓаните и мотивирање на истите да пријават секаков облик на корупција.

9. Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон и на договорите за складирање, чување и обновување на задолжителни резерви врши Агенцијата за задолжителни резерви, при што:

- надзорот го вршат овластени лица од редот на вработените во МАКОРА, врз основа на писмено овластување од директорот,
- надзор се врши особено во поглед на:
 - спроведувањето на договорите за складирање,
 - увид и надзор над документацијата и евиденцијата за уплата на надоместок за задолжителни резерви и

- увид во документацијата и евиденцијата на трговските друштва- складиштари кои се однесуваат на складирањето, чувањето и другите дејствија во врска со задолжителните резерви превземени во согласност со ЗЗНР и прописите донесени врз основа на него.
- Овластените лица од МАКОРА, ги вршат работите на надзор, во соработка со надлежните инспекциски органи и/или избрано акредитирано контролно инспекциско тело и акредитирана лабораторија, во поглед на квантитативна и квалитативна контрола на количините на задолжителните резерви.

10. Наменско трошење на финансиските средства за подмирување на трошоците за работењето на МАКОРА, согласно закон, одобрен буџет и превземени обврски по потпишани договори.

МАКОРА се грижи за наменското трошење на средства за:

- подмирување на трошоците за формирање на задолжителните резерви,
- подмирување на трошоците за набавка на тикети и за договори врзани за други финансиски инструменти за формирање на задолжителни резерви и ограничување на пазарни и ценовни ризици во тек на формирање и одржување на задолжителните резерви,
- подмирување на трошоците за осигурување, складирање и обновување на задолжителните резерви,
- подмирување на трошоците за контрола на квантитетот и квалитетот на задолжителните резерви,
- подмирување на трошоците настанати како резултат на задолжување на финансиските пазари на капитал и останати трошоци на капиталот,
- подмирување на придружни трошоци (за разни студии, дозволи, истражувања, мерна опрема, заштитна опрема, мониторинг и сл.) во врска со создавање на предуслови за прифаќање и складирање на задолжителните резерви, а со цел зголемување на сигурноста на превозот и складирањето на опасни товари и ограничување на можностите за негативно влијание на животната околина,
- подмирување на оперативните трошоци за работење на МАКОРА,
- подмирување на останатите трошоци поврзани со прашања од задолжителните резерви и безбедноста на снабдувањето кои произлегуваат од природата на дејноста и
- купување, градење, реконструкција и дограмдување на резервоарски капацитети и соодветни постројки и инсталации, како и управување со нив.

9. Зајакната контрола и надзор на спроведувањето на постапките за јавни набавки во МАКОРА, преку:

- донесување на интерна процедура за спроведување на постапките за јавни набавки и реализација на договори и објавување на веб страната на МАКОРА,
- почитување на процедурата за спроведување на постапките за јавни набавки и реализација на договори од страна на сите вработени во МАКОРА инволвиирани во јавните набавки, согласно Законот за јавните набавки и Кодексот за јавни набавки,
- надзор и контрола над примената и почитувањето на процедурата за спроведување на постапките за јавни набавки, како и реализација на договорите и

- kontinuirano eduцирање на вработените инволвирани во постапките за јавни набавки да ги почитуваат основните начела, како што се: начелото на слобода на обезбедување на услуги, како и начелата на економичност, ефикасност, конкуренција помеѓу економските оператори и сразмерност.

9. Назначување на овластено лице за прием на пријави доставени заради заштитено внатрешно пријавување од Законот за заштита на укажувачи и објавување на назначеното лице на веб страната на МАКОРА.

10. Зајакнување на меѓуинституционалната соработка и соработка во борбата против корупцијата и криминалот.

11. Јакнење на принципите на отчетност и транспарентност во работењето на МАКОРА

- поаѓајќи од обврската јавноста да биде информирана за работи и настани од јавен интерес, потребно е лицето овластено за односи со јавноста кое е надлежно за отчетноста и транспарентноста во МАКОРА преку разни комуникациски форми согласно законските прописи, да овозможува пристап до информации за сите претставници од медиумите и други заинтересирани страни, водејќи се од начелото на транспарентност, отчетност и недискриминација ,
- на веб страницата на институцијата ќе се објавуваат сите неопходни информации во врска со работењето на МАКОРА, како што е Законот за задолжителни нафтени резерви, подзаконските акти кои произлегуваат од овој закон (уредби, правилници, одлуки и др.), годишни извештаи и годишни програми за работа на МАКОРА, Статутот на МАКОРА, правилниците за внатрешна организација и систематизација на работните места, органограм, информации поврзани со јавните набавки, објавени огласи и конкурси, практични информации и обрасци за граѓаните за остварување на правата согласно Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, соопштенија за јавноста и др.

IV. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Годишниот план за спречување на корупцијата за 2021 година влегува во сила со денот на донесувањето.

Годишниот план за спречување на корупцијата за 2021 година ќе се објави на веб страницата на МАКОРА.

Во Скопје,

21.07.2021 година

Директор

Uloš Beqiri